

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ షడధికశతతమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షడధికశతతమః సర్గః ॥

రావణస్య రథం దృష్ట్వా శ్రీరామేణ మాతలేః ప్రబోధనం రావణపరాజయస్య
శ్రీరామవిజయస్య చ సూచకానాం శకునానాం వర్ణనం

సారథిః స రథం హృష్టః పరసైన్యప్రథర్షణం ।
గంధర్వనగరాకారం సముచ్ఛ్రితపతాకినం ॥ 6.106.1 ॥

యుక్తం పరమసంపన్నైర్వాజిభిర్హేమమాలిభిః ।
యుద్ధోపకరణైః పూర్ణం పతాకాధ్వజమాలినం ॥ 6.106.2 ॥

గ్రసంతమివ చాకాశం నాదయంతం వసుంధరాం ।
ప్రణాశం పరసైన్యానాం స్వసైన్యస్య ప్రహర్షణం ॥ 6.106.3 ॥

రావణస్య రథం క్షిప్తం చోదయామాస సారథిః ।
తమాపతంతం సహసా స్వనవంతం మహాధ్వజం ॥ 6.106.4 ॥

రథం రాక్షసరాజస్య నరరాజో దదర్శ హా ।
కృష్ణవాజిసమాయుక్తం యుక్తం రౌద్రేణ వర్చసా ॥ 6.106.5 ॥

దీప్యమానమివాకాశే విమానం సూర్యవర్చసం ।
తడిత్పతాకాగహనం దర్శితేంద్రాయుధప్రభం ॥ 6.106.6 ॥

శరధారా విముంచంతం ధారాధరమివాంబుదం ।
స దృష్ట్వా మేఘసంకాశమాపతంతం రథం రిపోః ॥ 6.106.7 ॥

గిరేర్వజ్రాభిమృష్టస్య దీర్యతః సదృశస్వనం |
విస్ఫారయన్ వై వేగేన బాలచంద్రానతం ధనుః || 6.106.8 ||

ఉవాచ మాతలిం రామః సహస్రాక్షస్య సారథిం |
మాతలే పశ్య సంరబ్ధమాపతంతం రథం రిపోః || 6.106.9 ||

యథాపసవ్యం పతతా వేగేన మహతా పునః |
సమరే హంతుమాత్మానం తథానేన కృతా మతిః || 6.106.10 ||

తదప్రమాదమాతిష్ఠ ప్రత్యుద్గచ్ఛ రథం రిపోః |
విధ్వంసయితుమిచ్ఛామి వాయుర్మేఘమివోత్థితం || 6.106.11 ||

అవిక్లవమసంభ్రాంతమవ్యగ్రహృదయేక్షణం |
రశ్మీసంచారనియతం ప్రచోదయ రథం ద్రుతం || 6.106.12 ||

కామం న త్వం సమాధేయః పురందరరథోచితః |
యుయుత్సరహమేకాగ్రః స్మారయే త్వాం న శిక్షయే || 6.106.13 ||

పరితుష్టః స రామస్య తేన వాక్యేన మాతలిః |
ప్రచోదయామాస రథం సురసారథిరుత్తమః || 6.106.14 ||

అపసవ్యం తతః కుర్వన్ రావణస్య మహారథం |
చక్రసంభూతరజసా రావణం వ్యవధూనయత్ || 6.106.15 ||

తతః క్రుద్ధో దశగ్రీవస్తామ్రవిస్ఫారితేక్షణః |
రథప్రతిముఖం రామం సాయకైరవధూనయత్ || 6.106.16 ||

ధర్షణామర్షితో రామో ధైర్యం రోషేణ లంభయన్ |
జగ్రాహ సుమహావేగమైంద్రం యుధి శరాసనం || 6.106.17 ||

శరాంశ్చ సుమహావేగాన్ సూర్యరశ్మిసమప్రభాన్ |
 తదుపోధం మహద్ యుద్ధమన్యోన్యవధకాంక్షిణోః |
 పరస్పరాభిముఖయోర్ద్వైప్తయోరివ సింహయోః || 6.106.18 ||

తతో దేవాః సగంధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః |
 సమీయుర్ద్వైరథం ద్రష్టుం రావణక్షయకాంక్షిణః || 6.106.19 ||

సముత్పేతురథోత్పాతా దారుణా రోమహర్షణాః |
 రావణస్య వినాశాయ రాఘవస్యోదయాయ చ || 6.106.20 ||

వవర్ష రుధిరం దేవో రావణస్య రథోపరి |
 వాతా మండలినస్తీవ్రా వ్యపసవ్యం ప్రచక్రముః || 6.106.21 ||

మహద్ధ్రుకులం చాస్య భ్రమమాణం నభస్థలే |
 యేన యేన రథో యాతి తేన తేన ప్రధావతి || 6.106.22 ||

సంధ్యయా చావృతా లంకా జపాపుష్పనికాశయా |
 దృశ్యతే సంప్రదీప్తేవ దివసేఽపి వసుంధరా || 6.106.23 ||

సనిర్ఘాతా మహోల్కాశ్చ సంప్రవేతుర్మహాస్వనాః |
 విషాదయంస్తే రక్షాంసి రావణస్య తదాహితాః || 6.106.24 ||

రావణశ్చ యతస్తత్ర ప్రచచాల వసుంధరా |
 రక్షసాం చ ప్రహారతాం గృహీతా ఇవ బాహవః || 6.106.25 ||

తామ్రాః పీతాః సితాః శ్వేతాః పతితాః సూర్యరశ్మయః |
 దృశ్యంతే రావణస్యార్గ్రే పర్వతస్యేవ ధాతవః || 6.106.26 ||

గృద్ధైరనుగతాశ్చాస్య వమంత్యో జ్వలనం ముఖైః |
 ప్రణేదుర్ముఖమీక్షంత్యః సంరభ్ధమశివం శివాః || 6.106.27 ||

ప్రతికూలం వవౌ వాయూ రణే పాంసూన్ సముత్కిరన్ |
తస్య రాక్షసరాజస్య కుర్వన్ దృష్టివిలోపనం || 6.106.28 ||

నిపేతురింద్రాశనయః సైన్యే చాస్య సమంతతః |
దుర్విషహ్యస్వరా ఘోరా వినా జలధరోదయం || 6.106.29 ||

దిశశ్చ ప్రదిశః సర్వా బభూవుస్తిమిరావృతాః |
పాంసువర్షేణ మహతా దుర్దర్శం చ నభోఽభవత్ || 6.106.30 ||

కుర్వంత్యః కలహం ఘోరం సారికాస్తద్రథం ప్రతి |
నిపేతుః శతశస్త్ర దారుణా దారుణారుతాః || 6.106.31 ||

జఘనేభ్యః స్ఫులింగాశ్చ నేత్రేభ్యోఽశ్రూణి సంతతం |
ముముచుస్తస్య తురగాస్తుల్యమగ్నిం చ వారి చ || 6.106.32 ||

ఏవంప్రకారా బహవః సముత్పాతా భయావహాః |
రావణస్య వినాశాయ దారుణాః సంప్రజజ్జిరే || 6.106.33 ||

రామస్యాపి నిమిత్తాని సౌమ్యాని చ శివాని చ |
బభూవుర్జయశంసీని ప్రాదుర్భూతాని సర్వశః || 6.106.34 ||

నిమిత్తానీహ సౌమ్యాని రాఘవః స్వజయాయ వై |
దృష్ట్వా పరమసంహృష్టో హతం మేనే చ రావణం || 6.106.35 ||

తతో నిరీక్ష్వాత్మగతాని రాఘవో
రణే నిమిత్తాని నిమిత్తకోవిదః |
జగామ హర్షం చ పరాం చ నిర్వృతిం
చకార యుద్ధే హ్యాధికం చ విక్రమం || 6.106.36 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే షడధికశతతమః సర్గః ||